

05120**F-sak 035/2020**

Saksbehandler: Kitt Grønningsæter

Sakens hjemmelsgrunnlag: Kommunelovens §§ 14-2, 14-3

Jnr. ref:

Arkiv:

Klageadgang: nei

Off. dok: ja

ÅRSREGNSKAP 2019

Årsregnskap 2019 for Rødøy kommune legges frem.

Årsregnskapet skal omfatte kommunens driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Kommunestyret vedtar årsregnskapet. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra Formannskapet. Vedtaket må angi disponering av regnskapsmessig overskudd eller dekning av regnskapsmessig underskudd.

Driftsregnskapet for 2019 er avlagt med regnskapsmessig mindreforbruk kr 4.162.285. Mindreforbruket foreslås avsatt til disposisjonsfond kr 4.162.285.

Uavhengig revisors beretning er avgitt med forbehold om registrering og dokumentasjon, vesentlige avvik mellom regulert budsjett og regnskap og om annen kortsiktig gjeld. Revisjonsrapport nummer 2 omtaler forholdene nærmere. Økonomisjefens redegjørelse ligger vedlagt. Forholdene vil bli fulgt opp.

VEDLEGG

1. Årsregnskap 2019
2. Deloitte, uavhengig revisors beretning
3. Deloitte, revisjonsrapport 2020, revisjonsrapport nummer 2
4. Økonomisjefens redegjørelse om revisjonsrapport nummer 2
5. Kontrollutvalget, saksprotokoll 10/20 Årsregnskap Rødøy kommune 2019 med revisjonsrapport nummer 2 – uttalelse fra kontrollutvalget

Kontrollutvalgets uttalelse behandles dagen før formannskapet, og blir lagt ved så snart vedtaket foreligger.

RÅDMANNENS INNSTILLING

1. Revisors beretning tas til orientering.
2. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019 og revisjonsrapport nummer 2 tas til orientering.
3. Årsregnskapet for 2019 vedtas som fremlagt.
4. Driftsregnskapet for 2019 er avlagt med regnskapsmessig mindreforbruk kr 4.162.285. Mindreforbruket avsettes til disposisjonsfond kr 4.162.285.

Vågaholmen 15. juni 2020

Kitt Grønningsæter
Rådmann

Til kommunestyret i Rødøy kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon med forbehold

Vi har revidert Rødøy kommunes årsregnskap som viser kr 122 687 527 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4 162 285. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet, med unntak av de mulige virkningene av forholdet som er omtalt i avsnittet *Grunnlag for konklusjonen med forbehold*, avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Rødøy kommune per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen med forbehold

Regnskapslinjen annen kortsiktig gjeld omfatter en konto med vesentlig beløp som vedrører pensjonsordningen. Vi har ikke vært i stand til å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for det bokført beløpet pr 31.12.19. Vi har følgelig ikke vært i stand til å fastslå hvorvidt det kunne være behov for å justere dette beløpet.

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon med forbehold.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- Identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- Evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.
- Evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og kommunedirektøren blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett med forbehold

Årsregnskapet har vesentlige avvik fra regulert budsjett som skyldes manglende budsjettjusteringer i løpet av året.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet over, at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon

Dokumentasjon av balanseposter er mangelfull i henhold til kravene i regnskapsforskriften og bokføringsloven. Faktureringsrutinene for enkelte tekniske tjenester er ikke i henhold med kravene i regnskapsforskriften og bokføringsloven.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen, med unntak av forholdet som er beskrevet ovenfor, tilstrekkelig har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Trondheim, 11. juni 2020
Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Harald Halvorsen

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5993-4-2870557

IP: 217.173.xxx.xxx

2020-06-15 11:59:13Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Kontrollutvalget i Rødøy kommune
v/Salten kontrollutvalgsservice
Postboks 54
8138 Inndyr

Revisjonsrapport nr. 2 (journalføres)

REVISJONSRAPPORT 2020

Vi har i vår revisjon gjennom året lagt vekt på å kontrollere påliteligheten i de interne kontroll- og regnskapsrutiner som fører frem til og danner grunnlaget for avleggelsen av årsregnskapet. Ved gjennomføringen av revisjonen har vi fokusert på kommunens interne administrative rutiner og intern kontroll av betydning for driftsregnskap, investeringsregnskap og balanse. Revisjonen gjennom året omfatter også attestasjon av kommunens refusjonskrav av MVA-kompensasjon og andre særattestasjoner.

Revisjonen i årsoppgjøret har i hovedsak vært konsentrert rundt periodisering, verdsettelse, klassifisering samt gjennomgang av kommunens dokumentasjon av regnskapsmessige vurderinger knyttet til årsregnskapet. Vi har også vurdert om tilleggsinformasjon i form av noter er fullstendig og informativ ved gjennomgang av rådmannens årsberetning (årsrapport).

Revisjonen av årsregnskapet 2019 er vårt andre år som utøvende revisor for Rødøy kommune. I denne rapporten vil vi følge opp punktene fra revisjonsrapport nr.1, samt ta opp enkelte punkter som er tilkommet i løpet av revisjonen for 2019. Vi observerer at det er noe forbedringer i prosessen rundt regnskapsavleggelsen, og vi vil i punktene nedenfor omtale noen forhold knyttet til årsregnskapet. Dette omhandler forhold som revisor har vurdert som vesentlig, og som følgelig skal påpekes skriftlig overfor kontrollutvalget og kommunens administrasjon i henhold til forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. § 4.

SKRIFTLIGE RUTINER

Under vår gjennomgang av kommunens interne kontroll for vesentlige transaksjonsposter både ved revisjonen av 2018 og 2019 finner vi at kommunen i liten grad har strukturerte skriftlige rutiner og kontroller. Dokumentasjon av rutiner er viktig blant annet for å sikre at aktivitetene blir gjennomført effektivt, i samsvar med interne retningslinjer og på en trygg måte. Manglende skriftlig dokumentasjon øker risikoen for feil i regnskapet og eksempelvis at kommunen kan gå glipp av inntekter de har krav på.

Vi anbefaler at administrasjonen prioriterer arbeidet med å dokumentere sine rutiner. Vi vil videre anbefale at det foreligger skriftlige rutiner for hvem som er backupansvarlig for sentrale arbeidsoppgaver ved fravær.

Vi er kjent med at kommunen har skiftet regnskapssystem fra og med regnskapsåret 2020, og vil ha fokus på å skriftlig nedfelle oppdaterte rutiner.

Rutiner bank

Gjennomgang av rutinene knyttet til bankutbetalinger viser at det ikke foreligger arbeidsdeling ved utbetaling fra kommunens bankkonti, hverken ved lønn, remitteringer eller andre utbetalinger. Det er ingen endringer her mot fjorår. Administrasjonen begrunner manglende arbeidsdeling som en avveining mot daglig drift da økonomiavdelingen kun består av 4 personer.

På likhet med i fjorårets rapport anbefaler vi at administrasjonen implementerer rutiner med dobbel signering i bank for å øke arbeidsdelingen på området.

Vi har fått bekreftelse fra administrasjonen om at det er implementert dobbelt signering på alle lønnsutbetalinger i 2020 i forbindelse med overgang til nytt regnskapssystem. Videre skal det implementeres samme arbeidsdeling på resterende utbetalinger i løpet av 2020. Dette vil følges opp i revisjonen av årsregnskapet for 2020.

Rutiner lønn

Som rapportert i 2018 viser vår gjennomgang av lønnsrutinene noe mangelfull arbeidsdeling på området, og mye manuelle prosesser. Vi har ikke identifisert kontroller ved innleggelse av faste data, og heller ingen etterkontroll foruten testkjøring som foretas av samme person. Lønnskjøringen er sentralisert, og er avhengig av å få tilsendt eventuelle endringsmeldinger fra enhetene i forkant av lønnskjøring. Videre observerer vi at det i liten grad benyttes elektroniske skjema i prosessen, som medfører manuelle overføringer fra papir til lønnsystem. Dette vurderes å øke risikoen for feil i lønnsberegning, utbetaling og bokføring.

Vi anbefaler at administrasjonen foretar en gjennomgang av rutinene på lønnsområdet og vurderer behov for ytterligere arbeidsdeling og kontroller på området. Dette ble rapportert om i 2018 og revisjonen er ikke kjent med endringer i rutinene for 2019. Dette vil ifølge administrasjonen nå prioriteres når nye rutiner utarbeides ifm overgang til nytt regnskaps- og lønnsystem.

Reiseregninger er også manuelle, og kommunen har ikke et ensartet reiseregningsskjema som benyttes. I rapporten for 2018 anbefalte vi at det utarbeides et felles reiseregningsskjema som distribueres på kommunens internsider som de ansatte skal benytte seg av. Vi anbefalte at en ansatt i lønnsavdelingen skal være ansvarlig for vedlikehold av skjema. Disse punktene er fremdeles gjeldene, men kommunen har hatt testkjøringer på elektroniske reiseregninger i 2019. Dette implementeres fullt ut i nytt regnskapssystem.

Pensjonskostnader utgjør en stor andel av kommunens utgifter og balanse. Det foretas endringskontroller ved rapportering til pensjonsleverandør i løpet av året, men det er ikke foretatt bestandskontroll hverken i 2018 eller 2019. Som i fjorårets rapport anbefaler vi at det minimum en gang i året foretas en fullstendig sammenstilling av opplysninger i pensjonskassene og lønnsystemet for å sikre at pensjonsgrunnlaget er fullstendig og korrekt.

AVSTEMMING AV INNBERETTET LØNN OG REGNSKAP

Vi har mottatt lovpålagt kontrolloppstilling (RF-1022) som ikke er i samsvar med innberettet beløp for 2019. Kontrolloppstillingen (RF-1022) er en kontroll på at alt som er regnskapsført som lønn og andre innberetningspliktige ytelser også er innberettet. Det gjøres relativt mange manuelle føringer på lønnskontoer i regnskapet. Dette medfører at det er vanskelig å avstemme innberetning av lønn fra lønnsystemet mot bokførte beløp i regnskapet. Det er ikke dokumentert hva som utgjør forskjellen mellom regnskapsført beløp og innberettet beløp. Det er følgelig ikke dokumentert at de beløpene som er kostnadsført på lønnskontoer utover det som er innberettet ikke gjelder innberetningspliktige ytelser. Det medfører at vi heller ikke i 2019 kan signere på kontrolloppstillingen (RF-1022).

Vi anbefaler at regnskapsføringen innrettes slik at aktuelle lønnskontoer holdes adskilt fra andre transaksjoner. Ved oppsett av kontrolloppstillingen må avvikene mellom bokført beløp og innberettet beløp dokumenteres på en slik måte at det godtgjør at differansen ikke skal være innberettet.

Videre anbefaler vi at administrasjonen foretar en gjennomgang av naturalytelser i kommunen for å sikre at det rapporteres inn fullstendige ytelser til myndighetene.

REGNSKAPSMESSIG VURDERING OG AVSTEMMING AV BALANSEPOSTER – DOKUMENTASJON I HENHOLD TIL BOKFØRINGSLOVENS KRAV

Kommunen skal avlegge årsregnskap i henhold til forskrift om årsregnskap i kommuner og fylkeskommuner og bokføringsloven.

Det er også avgitt regnskapsstandarder for god kommunal regnskapsskikk (KRS) som gir rettleiding og krav til utvalgte regnskapsposter.

Bokføringsloven § 11 hjemler krav til dokumentasjon av alle vesentlige balanseposter. Dokumentasjonen skal underbygge at regnskapsforskriftens vurderingsregler er oppfylt. Vår vurdering er at dokumentasjonen i det vesentligste består av en spesifisering av regnskapspostene, mens dokumentasjonen av at vurderingsreglene i regnskapsforskriften er oppfylt er mangelfull. Videre opplever revisjonen at avstemmingsprosessen er fragmentert i kommunen, med manglende kvalitetskontroll. Avstemmingen av balanseposter har vært mangelfull for enkelte vesentlige balanseposter i 2019.

Vi vil knytte noen kommentarer til de mest sentrale balansepostene nedenfor, og vi ber rådmannen sørge for at bokføringslovens krav til dokumentasjon av balanseposter blir oppfylt.

Vurdering anleggsmidler

I henhold til regnskapsforskriften § 8, 5.ledd, samt KRS nr. 9, skal anleggsmidler nedskrives når virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi. KRS nr. 9 er regnskapsstandard som gir veiledning til hvordan virkelig verdi skal beregnes og angir indikatorer på varig verdifall. Dette innebærer at dokumentasjonskravene som nevnt ovenfor må beskrive de vurderingene som er gjort i forhold til måling av eventuell nedskrivning av balanseført verdi.

Fysiske anleggsmidler som avskrives omfatter i hovedsak eiendom og anlegg. Her påpekte vi i 2018-rapporten svakheter knyttet til dokumentasjon av vurdering av eventuelle nedskrivingsbehov, og årets revisjon viser forbedring på området. Administrasjonen har foretatt en gjennomgang av anleggsmidlene og vurdert indikasjoner på verdifall. Dette er dokumentert ved et utskrevet anleggsregister med påskrevne korte kommentarer, og kunne med fordel vært oppsummert i et kort memo hvor også nedlagte bygg kommenteres særskilt. Gjennomgangen viser videre at enkelte av de oppførte anleggsmidlene er solgt og burde vært ført ut av anleggsregisteret, og dette er hensyntatt ved implementering av nytt regnskapssystem per 01.01.2020. Det var ikke vesentlige feil i regnskapet knyttet til dette per 31.12.2019.

Regnskapsposten anleggsmidler omfatter også finansielle anleggsmidler. I fjorårets rapport ble det omtalt forhold rundt aksjeposten i Nord-Reker AS som anses som lukket. For både 2018 og 2019 kan vi ikke se å ha mottatt skriftlig vurdering av eventuelle nedskrivingsbehov. En av kommunens aksjeposter er avvirket i 2020, og dette er etter revisjonens gjennomgang opplyst om i note. Vi anbefaler at det utarbeides et memo hvor bokførte verdier gjennomgås, vurderes mot underliggende verdier og dokumenteres.

Vi har ikke grunn til å tro at det foreligger vesentlig nedskrivningsbehov for noen av kommunens anleggsmidler, men vi anbefaler at det utarbeides dokumentasjon som underbygger disse vurderingene. Denne dokumentasjonen er en del av oppbevaringspliktig regnskapsmateriale.

Annen kortsiktig gjeld

Kommunen har to pensjonskontoer under annen kortsiktig gjeld som revisjonen vurderer at ikke er avstemt. Det er heller ikke redegjort for årsaken til at disse er økt med i underkant av kr 1.700.000 mot fjorår. Pensjon er krevende å avstemme da det ikke føres på rene konti, og det gjøres en del korrigeringer i løpet av året. Revisjonen har avstemt pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser mot aktuarberegning, men pensjonskontoene under annen kortsiktig gjeld er ikke dokumentert. Videre inkluderer bokførte pensjonsutgifter også ansattes egenandel, og det er ikke godtgjort hvor dette krediteres i driftsregnskapet. Administrasjonen bekrefter imidlertid at 2 %-trekket ikke har resultateffekt. Manglende avstemming av vesentlige balansekonto medfører at vi vil ta forbehold i vår revisjonsberetning.

Andre kortsiktige fordringer

Det er ikke mottatt avstemming av alle større regnskapskonti som utgjør regnskapslinjen andre kortsiktige fordringer, og revisjonen måtte foreta enkelte avstemminger selv. Gjennom revisjonen avdekket revisjonen flere feilføringer som er korrigert i endelig regnskap. Det er av vår oppfatning at disse feilføringene ville vært avdekket av kommunen selv dersom de hadde utført lovpålagt avstemming av kontoene.

Det gjenstår en feilføring i regnskapslinjen som ikke er korrigert, og gjelder for mye avsatt til tap på fordring. Det skulle ikke vært utgiftsført i 2019, men ført mot fjorårets tapsavsetning. Dette medfører at avsatt beløp til tap på krav er for høyt i balansen, samt at utgifter er tilsvarende for høy i driftsregnskapet. Dette korrigeres i 2020 og er en kjent feil. Dette underbygger at det i større grad foretas vurderinger av vurderingsposter, men at det er behov for avstemming og etterkontroll.

Fakturering teknisk

Revisjonen vurderer at det er betydelige svakheter i faktureringsrutinene for tekniske tjenester som teknisk avdeling fakturerer selv, og at rutinen ikke er i tråd med bokføringsloven og tilhørende forskrift. Dette gjelder variable inntekter som saksbehandlingsgebyr, oppmålingsgebyrer, samt tjenester som kaileie o.l. Her er både bestillingsprosessen og faktureringsprosessen manuell. Det benyttes ikke fakturasystem og faktura består av wordmaler som ikke er forhåndsnummerert. Utgående faktura blir ikke reskontrofert utover en manuell journal som skrives for hånd, og inntekt blir ikke bokført i kommunens regnskap før det faktisk blir betalt. Fordringene blir ikke bokført.

Jobben blir ikke utført før gebyret er betalt, slik at det beløpsmessig er mindre risiko for vesentlige feil i regnskapet, men rutinene vurderes ikke å være i tråd med bokføringsloven og forskrift om bokføring.

Etter vår vurdering er dokumentasjonskravene i bokføringsloven § 11 ikke oppfylt. De grunnleggende prinsippene i bokføringsloven § 4 er ikke fulgt ved utfakturering av enkelte tekniske tjenester. Bokføringsforskriften § 5-1-3 om nummerering av salgsdokument er heller ikke oppfylt. Vi har derfor vurdert det nødvendig å ta forbehold knyttet til registrering og dokumentasjon.

Vi anbefaler at administrasjonen påser at kravene i bokføringsloven overholdes. Vi anbefaler økt bruk av standard avstemningsmaler og skriftlige vurderinger tilknyttet vurderingsposter i balansen, noe vi ser en forbedring av i 2019. Vi anbefaler videre at prosessen rundt årsavslutningen i større grad struktureres, samt at det vurderes å implementere kvalitetskontroll av avstemmingene for å sikre at kravene overholdes. Dette innebærer blant annet intern fordeling av oppgaver, fastsettelse av interne tidsfrister for leveranser, samt kvalitetskontroll av dokumentasjonen før den oversendes revisjonen.

Vi anbefaler at det benyttes et faktureringsystem for tekniske tjenester som tilfredsstillende bokføringsloven og tilhørende forskrift. Fakturerte gebyr skal reskontroføres og bokføres.

MVA-KOMPENSASJON

I 2018-rapporten omtalte vi behovet for rettede kontroller på rapporteringsgrunnlaget som bør gjøres av økonomiavdelingen. Vi kommenterte også behovet for tidsriktig rapportering. Vi har nå god erfaring

med kommunens løpende rapportering, og det har vært lite behov for korrigeringer i de siste terminene. Dette tyder på bedring i rutinene. For å kunne ettergå kommunens interne kontroll på området er vi imidlertid avhengig av å få en rapport på hvilke kontroller som er utført hver termin.

MINIMUMSAVDRAG

Det ble i 2018 rapportert på manglende betaling av minimumsavdraget før årsslutt. Forholdet er lukket og gjelder ikke i 2019.

BUDSJETT

Etter kommuneloven § 46 punkt 3 skal årsbudsjettet være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret. Videre angir kommuneloven § 47 at endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på skal varsles kommunestyret, som videre skal foreta nødvendige endringer i budsjettet. Det samme gjelder når kommunestyret på annen måte gjøres kjent med forhold som kan bety vesentlig svikt i inntektene eller en vesentlig økning i utgiftene i forhold til budsjettet.

I 2018-rapporten tok vi forbehold om budsjett i vår revisjonsberetning da investeringsregnskapet ikke tilfredstilte kravene til realisme, samt grunnet manglende regulering etter vedtak. Det var også få reguleringer i driftsregnskapet.

I 2019-regnskapet ser vi noe bedring i oppfølgingen av budsjett og justering i løpet av året. Investeringsutgiftene er nedregulert fra kr 35.017.450 til 11.175.303, og ender på kr 15.308.804. Avviket i fjor var på kr 27 millioner, og er redusert til i overkant av 4 millioner i 2019. Det synes likevel noe høyt. Det er videre et mindre avvik mellom justeringsvedtak og faktisk regulert beløp i investeringsbudsjettet som indikerer at det er behov for ytterligere etterkontroll på korrekt innleggelse av vedtatte beløp. Vedtakene sier for øvrig lite om hvordan vedtatte prosjekter skal finansieres. Det er i stor grad opp til administrasjonen å fordele prosjektene på de ulike regnskapslinjene.

Driftsregnskapet gjøres opp med et mindreforbruk på kr 4.162.285, mens regulert budsjett hadde et merforbruk på 11.176.227. Budsjettavviket på driftsutgiftene er på et akseptabelt nivå med 1,6 millioner, det er inntektene som har det største avviket på rundt 7,7 millioner. Det gjøres generelt få budsjettjusteringer i løpet av året.

Vi anbefaler at administrasjonen gjennomgår sin budsjetteringsprosess med hensyn til kravene i kommuneloven §§ 46 og 47, samt sikrer at alle vedtak fattet i kommunestyret blir effektivt i regnskapet.

Vi vil på bakgrunn av vesentlige avvik mellom regulert budsjett og regnskap ta forbehold vedrørende budsjettet i vår revisjonsberetning.

FINANSREGLEMENT

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning angir krav til at kommunen skal ha et reglement for finans- og gjeldsforvaltningen, og setter rammer for innholdet reglementet.

I kommunens reglement for finansforvaltning som gjelder fra 01.07.2010 (revidert november 2016) fremkommer det flere krav til rapportering og kontroll. I 2018-rapporten konkluderte vi at det ikke var rapportert ihht kravene i kommunens reglement. Rapporteringsrutinene er endret i 2019, og det er vår vurdering at de har rapportert ihht reglementet. Forholdet er rettet.

Det ble også tatt opp at forhold rundt renterisiko da det i reglementet blant annet settes krav til renterisiko som tilsier at kommunen maksimalt kan ta opp 75 % av kommunens lån til flytende rente, og maksimalt 75 % til fast rente. Per 31.12.2018 hadde de en andel av fastrente på 22 % som ikke var ihht reglementet. I kvartalsrapporteringene for kvartal 1 til 3 2019 var også andelen 22 %. Per 31.12.2019 er det rapportert om en andel på 25 % som er akkurat innenfor reglementet.

SELVKOST

Indirekte kostnader fremkommer ikke i kommunens regnskap på funksjonene for vann og avløp. Det er ikke mottatt dokumentasjon for de ulike tallene ført opp på indirekte kostnader som knytter seg til interntjenester (supportfunksjoner og tilleggsytelser). Det forventes å foreligge fordelingsnøkler til interntjenestene som på sin måte reflekterer selvkosttjenestene sin "bruk" av disse indirekte kostnadene. Disse har ikke blitt oversendt revisjonen hverken i forbindelse med revisjon av årsregnskapet for 2018 eller 2019.

Det er ingen bruk eller avsetning av fond knyttet til Vann og Avløp, noe som indikerer at kommunen ikke tar opp full kostnadsdekning på gebyrområdene. I 2018 ble det vedtatt å sette opp gebyrprisene med 20% for å øke kostnadsdekningen. Områdene går fortsatt med underskudd og dekkes inn av kommunens frie midler. Det er anbefalt å overholde generasjonsprinsippet der underskudd dekkes inn av brukeren over tid (5-årsperiode i veiledning selvkost), og der overskudd tilbakeføres til brukeren over tid. Det er dermed hensiktsmessig at underskudd/overskudd i ett år dekkes (eller tilbakeføres) brukerne 5 år etter dette oppstår. Dette bidrar til en viss fleksibilitet og stabile gebyrer samt at dagens brukere ikke blir subsidiert eller subsidierer fremtidige brukere. Revisjonen har ikke mottatt oversikt på hvordan vann og avløp har utviklet seg over tid. Vi har heller ikke mottatt svar på hvordan årets underskudd behandles regnskapsmessig og i selvkostberegningene. Kommunen må ha oversikt over underdekningen på områdene for å kunne vite hvor stor andel av underskudd som kan dekkes i fremtidige inntekter, uten at disse skal overføres til selvkostfond.

Kommunen har felles selvkostfond for vann- og avløp. Siden det er et rettslig skille mellom gebyrene for tjenestene skal gebyrinntekter gå med til å finansiere de respektive formålene. Det betyr at kommunen skal ha et selvkostfond for hver gebyrhjemmel. Vi kan ikke se at dette er tilfellet for vann og avløp.

Vi anbefaler at administrasjonen tar overnevnte punkter til etterretning og påser at kommunen tilfredsstillt kravene i aktuelle forskrifter og veileder for selvkost utgitt av KMD (H-3/14). Vi kan ikke se at det er gjort endringer etter vår rapportering i nummerert brev nr 1 for 2018.

OPPFØLGING AV BUNDNE FOND

Gjennomgangen av bokførte bundne fond viser at det er mange gamle fond i kommunens balanse. Revisjonen stilte spørsmål til fondet 255080112 Tilskudd Breddband da vi var kjent med at dette er et prosjekt som har gått den siste tiden, uten at konto er endret. Vi har fått bekreftet det skulle vært benyttet av dette fondet i 2019.

Vår revisjon viser manglende oppfølging av bundne fond, og vi anbefaler at administrasjonen tar en gjennomgang av kommunens fond i 2020 og fører bort fondene hvor formålet allerede er oppfylt og finansiert med kommunens midler.

NOTER

KRS nr. 6 Noter og årsberetning er endelig standard fra og med regnskapsåret 2018. Standarden omhandler krav til noter i kommuneregnskapet og kommunens årsberetning.

Gjennomgang av opprinnelig notesett viser flere svakheter mot gjeldende standard og god kommunal regnskapsskikk. Det meste er korrigert i revisjonsprosessen i 2018 med videre forbedring i 2019, men det gjenstår fremdeles noen punkter som ikke vurderes å tilfredsstillt kravene.

Tekstdel i notene er i større del innarbeidet i 2019, og noten for pensjon, minimumsavdrag og kapitalkonto er forbedret i 2019. Vi ser fremdeles svakheter i noten for selvkost som bør inngå etter god kommunal regnskapsskikk. Det er ikke oppført saldo på selvkostfond på vann og avløp i noten.

Denne er kr 0, men bør opplyses. Selvkost for renovasjon inneholder ikke sammenligningstall. Det er ikke opplyst om budsjettert dekningsgrad for noen av selvkostområdene.

Vi anbefaler at administrasjonen tar en gjennomgang av notene mot regelverket for å sikre at de overholder minimumskravene, samt ha større fokus på å bedre informasjonsverdien til regnskapet gjennom notene. Vi ser imidlertid en klar forbedring fra første versjon av notene for 2019 til endelig versjon, i likhet med i fjor. Vi vurderer likevel ikke at alle notene tilfredsstillende kravene i standarden og god kommunal regnskapsskikk.

REVISJONSBERETNING

På grunnlag av forholdene som nevnt over vil vi avgi revisjonsberetning med følgende forbehold:

- Forbehold om registrering og dokumentasjon
- Forbehold vedrørende budsjett på bakgrunn av vesentlige avvik mellom regulert budsjett og regnskap
- Forbehold om annen kortsiktig gjeld

Vi takker for samarbeidet så langt, og imøteser et svar på forholdene som er omtalt ovenfor innen 20. august 2020.

Trondheim, 5. juni 2020
Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Kopi: Rådmannen i Rødøy kommune

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Harald Halvorsen

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5993-4-2870557

IP: 217.173.xxx.xxx

2020-06-15 09:10:25Z

Penneo Dokumentnøkkel: L80E7-BEQ40-Q774K-YDLUF-3BHH2-JOXLH

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>